

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. På baggrund af udviklingen i retspraksis med hensyn til fastsættelse af bøder og forvandlingsstraf tilsigter forslaget en justering af reglerne i straffelovens § 55 om forvandlingsstraf for udenretlige bøder.

I modsætning til hvad der gælder med hensyn til bøder, der idømmes eller vedtages for en domstol, fastsættes der ved udenretlige bødeforelæg ikke nogen forvandlingsstraf. Reglerne i straffelovens § 55 indebærer imidlertid, at afsoning af udenretlige bøder på 1.000 kr. eller derunder kan iværksættes umiddelbart af politiet efter en i loven fastsat skala, således at de afsones med 1 dag for hver 100 kr. Er der tale om udenretlige bøder på over 1.000 kr., kan afsoning derimod kun ske, efter at spørgsmålet om fastsættelsen af forvandlingsstraf har været indbragt for domstolene.

Lovforslaget vil medføre en ændring af denne ordning på to punkter. For det første indebærer forslaget en nedsættelse af forvandlingsstraffens længde for bøder på 1.000 kr. eller derunder, der er vedtaget udenretligt for politiet. For det andet indebærer forslaget, at afsoning af bøder, der er vedtaget udenretligt for andre myndigheder end politiet, selv om bøden er på 1.000 kr. eller derunder, kun kan ske, efter at spørgsmålet om fastsættelse af forvandlingsstraf har været indbragt for domstolene.

2. Efter straffeloven af 1930 var ordningen den, at politiet umiddelbart kunne iværksætte afsoning af *alle* udenretlige bøder efter en i loven indeholdt skala.

Ved lov nr. 163 af 31. maj 1961 blev denne ordning ændret således, at bøder på over 300 kr. kun kunne afsones efter, at spørgsmålet om fastsættelse af forvandlingsstraf havde været indbragt for domstolene. Udenretlige bøder på 300 kr. og derunder kunne derimod fortsat afsones umiddelbart ved politiets foranstaltning efter en i loven indeholdt skala, der ved lovændringen fastsattes til 1 dag for

hver 30 kr. Som baggrund for ændringen anførtes det i lovforslaget, dels at længerevarende forvandlingsstraffe af principielle grunde bør fastsættes af domstolene, dels at en skalaregel er uheldig med hensyn til større bøder, der meget ofte vil være udmålt i forhold til en opnået eller tilsigtet fortjeneste eller under særlig hensyntagen til den pågældendes indkomst- og formueforhold. Der henvises til Folketingstidende 1960-61, 2. samling, tillæg A, sp. 562-563.

Den nugældende ordning gennemførtes ved lov nr. 285 af 14. juni 1974. Lovændringen indebar alene en justering af beløbsangivelserne i § 55, stk. 2, under hensyn til stigningen i bødeniveauet siden 1961.

3. Siden lovændringen i 1974 er der sket en yderligere stigning i bødeniveauet. Rigsadvokaten har således den 29. april 1977 udsendt nye retningslinier til politiet for bødetakster i politisager. Disse forhøjede bødetakster, der er udformet i overensstemmelse med en række højesteretsafgørelser, refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1976, side 100-108 H, anvendes såvel ved domstolene som ved politiets udfærdigelse af bødeforelæg.

Navnlig er der imidlertid grund til at hæfte sig ved udviklingen i domstolenes praksis med hensyn til fastsættelsen af forvandlingsstraf. Ved skrivelse af 21. februar 1979 til samtlige by- og herredsretter har præsidenterne for østre og vestre landsret bekendtgjort landsretternes vejledende retningslinier for fastsættelse af forvandlingsstraffe. Det må antages, at disse nye retningslinier nu følges generelt i retternes praksis.

I en række tilfælde indebærer den nye domstolspraksis, der fremgår af landsretspræsidenternes skrivelse af 21. februar 1979, i normaltilfældene en betydelig nedsættelse af forvandlingsstraffen i politisager. Samtidig medfører den, at forvandlingsstraffen for bøder på 1.000 kr. eller derunder, der idømmes eller vedtages for en domstol, i de samme tilfælde bliver væsentligt lavere end den forvandlingsstraf, der følger af straffelovens § 55,